BIULETYN
INSTYTUTU NAUKOWEGO RZEMIEŚLNICZEGO
IMIENIA PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
(MUZEUM RZEMIOSŁ I SZTUKI STOSOWANEJ)

Nr. 19 WARSZAWA 18 października 1936

LAKIERNICTWO W NIEMCZECH*)

Praca lakiernika polega na tym, że powleka on przedmioty warstwą lakieru, aby chronić je od szkodliwych wpływów atmosferycznych, od rdzy lub rozkładu i nadać im piękny wygląd, bądź przez samą barwność i połysk, bądź przez użycie motywów zdobniczych.

W ostatnim dziesięcioleciu metody pracy lakiernika uległy radykalnym przeobrażeniom. Stare sposoby lakierowania ręcznego lakierem pokostowym zastąpione zostały przeważnie przez mechaniczne natryskiwanie nitrolakierem. Nakładanie farb i lakierów odbywa się przy pomocy aparatu o sprężonym powietrzu („pistolet").

W rzemiośle lakierniczym rozróżniamy trzy główne działy:

Lakiernictwo samochodowe.
Lakiernictwo meblowe.
Lakierowanie metali.

Dzięki wielkiemu rozwojowi przemysłu samochodowego, najbujniej rozwiniętą gałęzią rzemiosła lakierniczego jest obecnie lakiernictwo samochodowe. W budowie samochodu biorą udział w pierwszym rzędzie 3 rzemiosła: ślusarstwo, siodlarstwo i lakiernictwo.

Przy lakierowaniu metali stosuje się po większej części system natryskowy.

W lakiernictwie meblowym naogół biorąc utrzymał się stary system lakierowania ręcznego.

*

Dobry pracownik w zawodzie lekierniczym musi mieć wysoce rozwinięty smak i poczucie barw, a uczeń winien nader pilnie dążyć do rozwinięcia obu powyższych walorów zarówno przy pracy u swego mistrza, jak i w szkole.

Lakierowanie pojazdów i różnych przedmiotów na życzenie klientów wykonywane bywa we wszelkich możliwych odcieniach barw oraz w najróżnorodniejszych ich zestawieniach. Przy reparacjach konieczne jest prawie zawsze jak najdokładniejsze dobranie koloru malowanej na nowo części do koloru całości. Szczególną uwagę zwracają zarówno na kolor jak i na estetyczny napis posiadacze samochodów „firmowych", ponieważ chodzi im nietylko o wyróżnienie się pod względem dobrego gustu, o wykazanie poziomu kulturalnego firmy, ale również o tanią, a najskuteczniejszą reklamę.

*

W przeciwieństwie do innych rzemiosł, gdzie czeladnik i uczeń stale zajmują się wyrobem tylko części poszczególnych przedmiotów i rzadko kiedy mogą widzieć gotową całość, rzemiosło lakiernicze umożliwia uważnemu uczniowi zapoznanie się w pracowni z całym przebiegiem pracy.

Jakie wymagania stawiane są młodym ludziom, pragnącym nauczyć się lakiernictwa? Uczeń musi być przede wszystkim zdrowy i silny. Zapach farb i lakierów wymaga zdrowych płuc.

Oprócz znajomości języka, ortografii i rachunków, uczeń lakierniczy winien posiadać wyrobiony smak i poczucie barw, oraz zdolności rysunkowe, zwłaszcza w zakresie liternictwa.

Czas nauki trwa zwykle od 3 do 4 lat. W Niem-

---

*) W poprzednich numerach „Biuletynu" drukowane były krótkie, na podstawie źródeł niemieckich opracowane charakterystyki poszczególnych rzemiosł, a mianowicie w Nr. 15-ym szewstwa i cholewkarstwa, w Nr. 17-ym koszykarstwa i w Nr. 18-ym malarstwa. Umieszczona w numerze bieżącym charakterystyka rzemiosła lakierniczego w Niemczech opracowana została na podstawie artykułu „Der Lackierer" Otto Staatza w Poradniku „Was soll ich werden?"

czech uczeń pobiera tytułem kosztów utrzymania („Kostgeld“) w pierwszym roku nauki około 10 zł., w drugim — 14, w trzecim — 18 i w czwartym około 24 zł. tygodniowo.

*

Po ukończeniu nauki uczeń przystępuje do egzaminu czeladniczego, który składa się z dwóch części: praktycznej i teoretycznej.

Egzamin praktyczny polega na tym, że kandydat na czeladnika wykonać musi samodzielnie sztukę czeladniczą i udowodnić, że z wystarczającą sprawnością umie wykonywać podstawowe, najczęściej spotykane czynności rzemiosła lakierniczego. W tym celu uczeń wykonywa pracę próbną w pracowni, przeznaczonej do celów egzaminacyjnych.

W części teoretycznej egzaminu chodzi o wykazanie znajomości farb, lakierów, materiałów do oczyszczania i gładzenia, narzędzi, i t. d. Ponieważ chemia stanowi podstawę lakiernictwa nowoczesnego, uczeń musi wykazać również znajomość jej zasad.

W dziedzinie wiedzy o farbach uczeń powinien w szczególności znać pochodzenie, wytwarzanie i właściwości stosowanych w praktyce farb, rozróżniać farby trujące od nietrujących, łatwoschnące od trudnoschnących i wiedzieć jakie farby nie mogą być mieszane ze sobą. Uczeń powinien być wtajemniczony w najprostsze metody badania farb. Musi znać skutki zatrucia farbami ołowianymi oraz środki zapobiegawcze i lecznicze.

W nauce o kolorach wymagana jest znajomość zasad powstawania barw i budowy tarczy (skali) barw, obok praktycznej umiejętności mieszania farb i utrafiania kolorów.

Co do spoiw najwięcej powinny interesować ucznia spoiwa olejne i lotne, mniej — rozpuszczalne w wodzie.

Uczeń znać musi dokładnie sposoby wyrobu i badania oraz właściwości pokostu, oleju drzewnego i terpentyny, jak również alkoholu, spirytusu, amylocetatu i acetonu, benzyny i benzolu.

Niezbędnie potrzebna jest gruntowna znajomość lakierów lotnych, olejnych i kombinowanych, ich wyrobu i różnorodnych właściwości oraz sposobów ich użycia.

Dalej — wiadomości o materiałach używanych do gładzenia, o zestawieniu i przechowywaniu masy (szpachlówki), o środkach odczyszczających (wytrawiających) oraz wypalających, o stopniu ich niebezpieczeństwa i o sposobie ich użycia.

W zakresie narzędzioznawstwa potrzebna jest głównie znajomość pendzli, ich właściwości, sposobu ich wyrobu i przechowywania.

W zakresie znajomości rysunku wymagana jest umiejętność szkicowania w kolorach mebli, samochodów i t. p. oraz opanowanie najbardziej do szyldów i napisów odpowiednich rodzajów pisma.

W dniu egzaminu mają być dostarczone rysunki, szkice barwne i próby napisów. Wreszcie uczeń musi wykazać na egzaminie biegłość w rachunkowości rzemieślniczej, korespondencji, kalkulacji i uproszczonej księgowości.

Wymaganą sprawność i wiedzę teoretyczną uczeń osiąga przy pracy w warsztacie i przez pilne uczęszczanie do szkoły dokształcającej zawodowej. W Niemczech związek zakładów lakierniczych wydał mały podręcznik dla terminatorów p. t. „Der Lackierer Lehrling“, który kosztuje 1 markę.

*

Po zdaniu egzaminu czeladniczego, czeladnik lakierniczy zawsze może znaleźć pracę i wybić się, a kształcąc się dalej praktycznie i teoretycznie, zdać egzamin mistrzowski.

Mistrz lakierniczy może objąć stanowisko mistrza w fabryce karoserii, albo w fabryce lakierów — bądź stać się samodzielnym właścicielem przedsiębiorstwa, bądź wreszcie, o ile posiada zdolności i wiedzę kupiecką, otrzymać przedstawicielstwo fabryki lakierów.

H. J.

Instytut podaje do wiadomości zainteresowanych rzemieślników **stolarzy,** że na kursie projektowania mebli wakuje jeszcze kilka miejsc.

Zapisy na kurs kreślenia dla **rzemieślników różnych zawodów** zamknięte zostały w oznaczonym terminie. Na kurs rysunku odręcznego można jeszcze zapisywać się najpóźniej do dnia 20 b. m.

ZAPISY NA KURS
DOKSZTAŁCAJĄCY ZAWODOWY
DLA FRYZJERÓW
PRZYJMUJE DO DNIA 20 B. M.
BIURO INSTYTUTU, CHMIELNA 52

ADRES INSTYTUTU: WARSZAWA, CHMIELNA 52, TELEFON 6-73-38.

„Biuletyn“ dołączany jest bezpłatnie do każdego numeru „Rzemiosła“, organu Związku Izb Rzemieślniczych R. P. Numer pojedyńczy „Biuletynu“ kosztuje 10 gr.

Wydawca: Instytut Naukowy Rzemieślniczy Imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.
Redaktor: Henryk Juszkiewicz.

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona“, Warszawa, Nowolipie 2. Tel. 11-40-45.